

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. november 8.

bb.1. 300 ezer fát ültetnek budapesten egy hónap alatt
i-don/hi/ok La 1973.november 8.

megkezdődött a fővárosi fásítási program őszi akciója. az esztendő végéig budapest közterületein, a fővárosi intézmények és gyárak udvaraiban mintegy 300 ezer fát - suhángot és cserjéket - ültetnek el. a fiatal facsemetékből a peremvárosrészekben erdősávot létesítenek. a társadalmi munkások széles körű összefoiosának, együttműködésének eredményeként eddig több mint 700 ezer fával és bokorral gyarapodott budapest növény-állománya. tavaly ősszel és idén tavasszal ugyanis a fővárosi tereken és parkokban mintegy 130 ezer fát ültettek el, az intézmények és üzemek üres területeik parkosítására pedig 300 ezer fát használtak fel. a többi, csaknem 300 ezer fából újabb erdősávokat vontak.

az önkéntes segítők őszi tennivalója sokrétű. egy hónap alatt, december elejéig bonyolítják le a fásítási akciót. a társadalmi aktivisták leltárba veszik az eddig elültetett fákat; meggyőződnek arról, hol kell a fákat újból pótolni. egyébként ezekben a napokban, hetekben van a legtöbb munka: a kisz-fiatalok és a szocialista brigádok tagjai az októberben meghatározott újabb ültetési területeken ássák a gödröket, rendezik a talajt, előkészítik a fákat az ültetésre. azokban a budapesti gyárakban és intézményekben, ahol korábban fásítottak, sorra megalakulnak a növényvédő és ápoló brigádok, amelyeknek tagjai a következő esztendőben gondozzák a fiatal facsemetéket./mti/

...-

9.45/ok

- 1 -

14

bb.22. orvostovábbképzés, menetrend, szerint - napirenden a népesedéspolitikai határozat végrehajtása

1973. november 8.

1 mir/mm/zs/ok la

alig két hónap múlva, január 1-én lép életbe az egészségügyi miniszter rendelete a terhességmegszakítás új rendjéről. a készülő jogszabály végrehajtási utasítása csak november 30-án jelenik meg. a rövid határidő miatt azonban a rendelet végrehajtásában érintett orvosok és egészségügyi dolgozók továbbképzése már megkezdődött és pontos menetrendszerint - csaknem az év végéig tart.

az egészségügyi minisztérium vezetői részletesen tájékoztatták a megyei főorvosokat a kormány népesedéspolitikai határozatáról és az azzal kapcsolatos tennivalókról. a megyei főorvosok a tájékoztatót megkapták a felkészülési ütemtervet is. atovábbképzésben elhangzottokról már tájékoztatták területük szakigazgatási apparátusát, valamint a tanácsok egészségügyi osztályainak dolgozóit, a városi és járási szakigazgatás embereit és a kórházak, rendelőintézetek, kójjálok igazgatóit. az eligazításnak ez a szakasza október utolsó napjaiban fejeződött be.

a közelmúltban újabb továbbképzés indult a rendelet végrehajtásában érdekelt szülészek, nőgyógyászok tájékoztatására: november 1-én és 2-án egészségügyi minisztériumban a megyék vezető szülész-nőgyógyász főorvosainak és területi helyetteseiknek, valamint a megyei egészségügyi osztályok anya-, csecsemő- és gyermekellátással foglalkozó orvosainak tartottak eligazítást. a tájékoztatót a családtervezés legfontosabb demográfiai és szakmai kérdéseiről esett szó, a megyei főorvosokkal azonban azt is közölték, hogy milyen ütemterv szerint kell felkészíteniük a rendelet végrehajtására a területükön dolgozó körzeti és üzemorvosokat, akik korábban nem vettek részt a családtervezés egészségügyi feladatainak ellátásában. ezzel párhuzamosan november 23-ig a megyei szakfőorvosok tájékoztatják a kórházak osztályain dolgozó szülész-nőgyógyászokat, valamint a család- és nővédelmi tanácsadók dolgozóit a rájuk váró feladatokról.

a központi egészségügyi továbbképző és szakosító intézet tart eligazítást a megyei vezető védőnők részére, amelyről ott-hon ők is beszámolnak a városi, járási és a körzeti védőnőknek. január elejétől azonban - a kormányhatározat értelmében - meg kell kezdeniük működésüket a terhességmegszakítási kérelmeket elbíráló bizottságoknak is. /folyt.köv./

- 2 -

bb.2./orvostovábbképzés ... 1. folyt./ok

november közepén az egészségügyi minisztériumban a fellebbviteli megyei és fővárosi ab-bizottságok vezetőit tájékoztatják feladataikról. az eligazítás anyagát valamennyi bizottság minden tagja még ebben az évben írásban is megkapja, s közben elkészülnek azok az utmutató- tájékoztató nyomtatványok is, amelyek a körzeti- és üzemorvosoknak nyújtanak segítséget a családtervezéssel összefüggő új feladatok ellátásában./mti/

bb.4. művelődési központ épül tatabányán

vid/kz/ok la

1973. november 8.

modern művelődési központ felépítéséről döntött a tatabányai városi tanács. az új létesítmény több részből áll majd; itt rendezik be az uttörőházat, a művelődési központot, az ifjúsági házat, valamint a munkásmozgalmi, néprajzi és a helytörténeti muzeumot. két ütemben készül el. először - a negyedik ötéves terv végén - az ifjúsági létesítményeket adják át, később - az ötödik ötéves terv időszakában - a 2600 négyzetméter alapterületű színházi előadások rendezésére is alkalmas művelődési központ épül fel.

a 79 millió forintos beruházási költséget a kisz központi bizottsága, a komárom megyei tanács és a tatabányai városi tanács együttesen fedezi. a fiatalok védnökségével készül el az impozáns létesítmény tatabánya-újváros központjában. a kiviteli terveket például a lakóterv kisz-szevrvezete társadalmi munkában készíti, az építkezés felett a komárom megyei állami építőipari vállalat kisz-szevrvezete vállalt védnökséget./mti/

- 3 -

bb 3. váci mihály est

1 pá/szö-ju la

1973. november 8.

az irodalmi színpad szombaton este a láng művelődési központban felújítja váci mihály estjét, élj tiszta tűzeidben! címmel. a bevezetőt szilágyi péter írta. a színpadkép váci andrás munkája. közreműködik keres emil, kovács p. józsef, váradi hédi, veres tamás, darida miklós fh. és a kalácska együttes. a műsor szerkesztője és rendezője kovács katalin. /mti/

--

bb 5. családjogi törvényünk módosításáról - megkezdődött az új jogszabály tervezetének társadalmi vitája

1 tf/gk-ju hi la

1973. november 8.

napirendre került - rövidesen törvényhozó testületünk, az országgyűlés témája lesz - a családjogi törvény módosítása. kézenfekvő a magyarázat: a társadalmi-gazdasági viszonyok fejlődése lényegesen érinti, befolyásolja a családok helyzetét - s családjogi törvényünket több mint két évtizeddel ezelőtt, 1952-ben alkotta meg az országgyűlés. az igazságügyi minisztérium - amelynek törvényelőkészítő főosztálya a témában vitaanyagot készített - felkérte a hazafias népfrontot, hogy bocsássa társadalmi véleményezésre a törvénymódosítás tervezetét. a fővárosban ezekben a napokban valamennyi kerületi népfrontbizottságnál - elméleti és gyakorlati jogászok részvételével, s egyebek között a bírósági tapasztalatok közreadásával - megvitatják a születőben levő jogszabály részzeit és egészét. pénteken vitatja meg a törvénytervezetet a hazafias népfront budapesti alkotmányjogi munkabizottsága.

x x x

tóth ferenc, az mti igazságügyi tudósítója írja:

a család és a házasság védelme, a gyermek fejlődésének, nevelésének előmozdítása széles körű, sok águ feladat. ez igen sok esetben társadalmi szokások leküzdését, elmaradt, helytelen nézetek felszámolását, tehát lényegében társadalmi problémák megoldását jelenti. a megoldás összefügg a családot érintő ujszerű problémákkal - például: a népesedés alakulásával - is, és gazdasági, szociálpolitikai meg más intézkedéseket tesz szükségessé. a jogi intézkedések is hozzájárulhatnak a helyes megoldásokhoz. a családjogi intézmények mellett szerepet játszhatnak az egészségügyi, társadalombiztosítási, munkaügyi, lakásügyi jogszabályok.

/ folyt. köv./

9.50/ju

- 4 -

MA

vbb 5. / családjogi ... 1. folyt./-ju

a családjogi törvény a család, ezen belül a gyermek védelmével kapcsolatos feladatoknak tehát csak egy részét, de fontos részét határozza és oldja meg. családjogi törvényünk több mint husz év óta van hatályban. a megszületése óta eltelt idő megmutatta, hogy helyesek voltak azok az alapvető elvek, amelyekre a törvény épült. a társadalmi-gazdasági viszonyok fejlődése azonban egyre jobban feszítette a családjogi törvény kereteit, és így ma már szembe kell néznünk azzal, hogy a család fejlődése számára a meglévő jogi rendelkezések még e rendelkezéseket továbbfejlesztő bírósági gyakorlattal együtt sem megfelelőek.

három fő célkitűzést ötvöz a családjogi törvény módosítása:

a házasság intézménye fokozott védelmet igényel; növelni kell a házasság és a házastársak egymás iránti és a társadalommal szembeni felelősségét. erősíteni kell a családi kapcsolatokat; mozdítsák elő a jó családi környezet, a társadalmi fejlődéssel összehangolódott jó családi közösség kialakulását, a nő védelmét a családon belül. jogos igény továbbá, hogy fokozottan védjék a gyermekek érdekeit, biztosítsák a családi környezetben való nevelésüket, mozdítsák elő helyes irányú fejlődésüket; a közvélemény szerint a tartási igényeket soron kívül kell kielégíteni. /mti/

--

bb 6. új magyar tv-játékok készülnek a stúdiókban

1 nn/pá-ju hi la

1973. november 8.

jónánány új magyar tv-játék forgatását fejezték be és újabbakhoz kezdenek hozzá a közeljövőben. a tévé stúdióban kassák lajos elbeszélése nyomán horváth z. gergely rendezésében láthatjuk majd az egy ember és a többiek című produkciót, amely a 20-as években játszódik. egy szén- és fatelep éjjeliőrének életéből ismerünk meg néhány hetet, az akkori környezetet és egy nyomozó korszakot. sarkadi imre „hannibál”, című drámája töredékként maradt fenn kéziratban, eddig sehol sem jelent meg. most siklósi olga készített forgatókönyvet a műből, amelyet hajdufy miklós irányítása alatt rögzítenek képszalagra. hannibál az évtizedek óta példamutató, legyőzhetetlen hadvezér, mintha hitét veszítette volna a zama-i csata előtt: rádöbben a háborúzás értelmetlenségére. a veszített csata után pedig moa, a pásztorlány oldalán érti meg, hogy nincs fontosabb a békénél... / folyt. köv./

MA

- 5 -

bb 6. / új magyar tv-játékok ... 1. folyt./-ju

fejes ednre ,, cserepes margit házassága,, című drámájából kétrészes feldolgozást mutatnak be szőnyi g.sándor rendezésében. a mű az író kegyetlenül kemény kitárulkozása, tükröbe nézése, ars poeticájának drámai megforgalmazása. császár istván a ,, gyilkosok,, című tv-játéka a valóság erejével és hitelességével elevenít meg egy bírósági tárgyalást, amelynek vádlottja egy gyilkossá lett fiatal anya. miért, milyen külső és belső kényszer hatására lesz gyilkossá a fiatalasszony, milyen szociális és morális erők munkálnak a tragédia háttérében? - ezekre a kérdésekre keres választ a darab dömölky jános rendezésében, a szereplők; szemes mari, máthé ercsi, horváth sándor, szilágyi tibor, majcen mária, mádi szabó gábor és mások.

gyárfás miklós ,, a legnagyobb szemtelenség,, című komédiája egy családról, illetve a család nagypapájáról szól, aki makacsul vonakodik meghalni, sőt általános megkönnyődésre egyre fiatalabb...

,, a négylevelű lóhere,, és ,, a sirköves tragédiája,, című filmek egy-egy megtörtént bűnesetet dolgoznak fel. íróik: főtli andor és maár gyula, a történetek nem a szó megszokott értelmében krimik, nem kiagyalt rejtélyekkel foglalkoznak, hanem nagyon is emberi szenvedélyekkel, gyilkos indulatokkal, és nem utolsósorban a rendőrség munkájával, amely az ilyen eseteket földeríti.

kuczka péter ,, a rejtélyes égítést,, című játéka tulajdonképpen tudományos fantasztikus történet, amely napjainkban játszódik budapestben. főhőse egyik nagy tudósunk, akik egy rejtélyes, eddig sohasem tapasztalt kozmikus jelenséget fedez fel. a cselekmény során krimibe illő nyomozásnak és érdekes ,, tudományos,, kísérletnek lehetünk tanúi nemere lászló rendezésében.

a nyitott könyv sorozatban ujhelyi jános ,, svédország messze van,, című alkotását ismerhetjük meg. az elsőkötetes író művének fiatal hőse nem tartozik a boldog és kiegyensúlyozott emberek közé, egyetlen vágyában bizonyos: apjához szeretne utazni, akiről semmit sem tud, s mégis illúziók élnek benne. a regény néhány nap történetét pergeti addig a pillanatig, amíg végérvényesen kiderül, hogy a hazugságot nem lehet valóra váltani.

/mti/

..

- 6 -

bb 7. ötvennégy nemzetközi szabadalom a budapesti elektroakusztikai gyárban

i ni/mm um ie la

1973. november 8

három év alatt megtízszerezte tőkés kivitelét a budapesti elektroakusztikai gyár: ebben az évben már 800 ezer, jövőre pedig 1.200 ezer dollár lesz az exportja. a gyár továbbra is teljesíti a nagyvolumenű szovjet megrendeléseket, de 600 termékből 310-et több variációban is elkészít a megrendelők különböző igényeit figyelembe véve. a vállalat alkalmazkodása a vevőkörhöz és az 54 nemzetközileg védett szabadalma biztosítja további nyugati piacok meghódítását és kölcsönös kooperációs szerződések kötését.

az elmúlt években részt vett a beag a kairói rádióház felszerelésében, szállította az algiri stadion hangosítóberendezéseit, görög szállodákat szerelt fel hangrendszerrel, sztereo hangszóróiból sokat rendelt kanada. a nyugati export növelésében a különböző típusú kooperációk is egyre jelentősebbek. megvásárolták a londoni sign ltd oktatóberendezésekhez szükséges magnetofon-mechanikájának licencét, az angol vállalat pedig a szigetországban forgalmazza a beag három termékét. a tutor tape cégtől az angol nyelvoktató laboratóriumok oktatási anyagának sokszorosítási jogát vették meg és a szocialista országokban forgalmazzák is; az angol vállalatnak magnetofonfelvételekkel és az export bevétel tíz százalékával fizetnek. a neve ltd-vel a gyármányválaszték-növelésére kölcsönösen szállítanak egymásnak saját gyártmányú rádióstúdióipari felszereléseket, oktatási és demonstrációs eszközöket.

két nyugati céggel a szerződéskötést megelőzte a gyakorlati együttműködés. a francia thomson-houston vállalattal együtt vesznek részt az új kuvaiti rádióstúdió versenytárgyalásain, a fernseh-ag müncheni gyárnak pedig tv-stúdióihoz és riporter-kocsijaihoz gyártanak hangosítóberendezéseket.

a beag jó minőségű, magas műszaki színvonalú termékeinek híre gyorsan terjed. a belga salt cég is megkereste a gyárat és kölcsönös fővállalkozói és áruszállítási szerződéseket szeretne kötni, biztosítva a közös értékesítést mind a keleti, mind a nyugati piacokon. a bővülő magyar- finn gazdasági kapcsolatok keretében a teleste cég magyar oktatás-technikai berendezéseket komplettírozna butorokkal, közösen bővítve a két vállalat harmadik piacát. /mti/

8.03/um

..

- 7 -

bb 8. Utított csarnokban a szerelők - téliesítik a pétturdoi nagyberuházást

vid/k//mné um la

1973. november 8.

a téli időszakban is nyári ütemben dolgoznak a több mint 9 milliárd forintos beruházási költséggel épülő új pétturdoi műtrágyagyár szerelői, építői. az egész nagyszabású építkezést téliesítették. melegezőket alakítottak ki, a már kész csarnokokat fűtik, hogy a szerelők zavartalanul dolgozhassanak. a szabad-terén, a hegesztők munkahelyei fölé sátrakat emelnek, s így fagy-pont alatti hőmérsékleten is folytathatják tennivalójukat. az építkezés egész területére nagyfényerejű reflektorokat szerelnek fel, hogy villanyfényrel nyujtsák meg a már rövid nappalokat. /mti/

--

bb 9. 95.000 juni-form a belkereskedelemek

i ol/m um ie la

1973. november 8.

jó eredménnyel zárultak a férfi fehérneműgyár és a belkereskedelem képviselőink egyeztető tárgyalásai 1974. első felére nagy tételű megrendelést kapott az iparvállalat. ezeken a tárgyalásokon dönt el, hogy a bemutatott termékek közül hány modellel, s milyen mennyiségben találkozhatnak majd jövőre a vásárlók. a kollekcióban a legnagyobb sikert a juni-form ing aratta. bővült a szín- és modellválaszték, élénkebb, harsányabb árnyalatok jelennek meg, újdonság lesz a türkiz-kék, a fűhár, a narancs, a rózsaszín és a dzseki-fazon. a vásárlók megkedvelték a bnv-díjas cikket, s ezért a férfiak részére az idei 85.500 helyett 89.200-at a fiuknak pedig hatszöt rendelt a kereskedelem.

viszonylag szerényebb volt az ajánlat - az alapanyagellátás zökkenői miatt - pizsámából, fékonpress ingből, s egyelőre még nem ajánlhatott a gyár flanel férfi-és fiú ingeket. a szállítók-
kal már megkezdett tárgyalások azonban azzal biztatnak, hogy ezek szállításáról is még az idén megállapodhatnak a kereskedelemmel. /mti/

--

- 8 -

8.10/um

10320

bb 10. zászlólevonás a parlament előtt és a gellérthegyen

t vt/gk-ju zs hgy

1973. november 8.

a magyar népköztársaság állami zászlaját, amely tiszteletére két napon át lengett a parlament előtti kossuth Lajos téren, csütörtökön délelőtti ünnepélyes külsőségek közepette, katonai tiszteletadás-sal levonták az árbocrudról.

A nagy októberi szocialista forradalom ugyancsak katonai tiszteletadás közepette vonták le a gellérthegyi felszabadulási emlékműnél a magyar nemzeti lobogót és a munkásmozgalom vörös zászlaját. /mti/

--

bb 11. elmulasztották a kötelező elsőbbséget - súlyos közlekedési balesetek a fővárosban

tf/tr-ju hgy

1973. november 8.

a xiv. kerületi kacsóh pongrác ut és amerikai ut kereszteződésében dreysier károly 45 éves budapesti fiókk vezető személygépkocsijával nem adta meg a kötelező elsőbbséget és elütötte baráth lászló 46 éves budapesti villanyszerelőt, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. a gépkocsivezető ellen eljárás indult.

neruda Lajos István 20 éves budapesti egyetemi hallgató személygépkocsival a xi. kerület kószolányi dezső tér és bocska ut kereszteződésében lévő gyalogátkelőhelyen elütötte tölgyesi dezső 71 éves budapesti nyugdíjast, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. a gépkocsivezetője ellen eljárást indítottak.

a vi. kerületi Lenin körút 67 szám előtti megállóból szabálytalanul, korán indította el a 6-os jelzésű villamost seftsik István, 32 éves vezető, ezért a villamos lépcsőjéről leesett kőszegi Gáborné 69 éves budapesti nyugdíjas, s a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. seftsik ellen eljárás indult.

tőke István 22 éves budapesti szabász tehergépkocsival nem adta meg az elsőbbséget a vii. kerületi Izabella utca - Dob utca kereszteződésben és összeütközött egy 76-os jelzésű trolibuszsal. a baleset következtében tőke István és a trolibusz egyik utasa könnyű, a tehergépkocsi utasa Murányi László 48 éves budapesti ügyintéző súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a három sérültet a mentők kórházba szállították. /mti/

--

10.20/ju

1010

- 9 -

bb 12. szőlőszüretelő kombájn tokaj-hegyalján

vid/ká-ju hgy

1973. november 8.

a tokaj-hegyaljai szőlőművelés kezdetétől napjainkig kézzel szedték a termést a világhírű borvidéken. a szüret azonban évről évre nagyobb gondot jelent. a nagyüzemi szőlőstáblák hektáronkénti száz mázsát meghaladó termése, valamint az egyre csökkenő munkaerőlétszám miatt elhúzódik ez a munka.

a szedés megkönnyítésére, a fűrtők gyorsabb betakarítására a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát megtette a kezdeti lépéseket. a bolgár kereskedelmi irodával közösen bolgár gyártmányú szőlőszedő kombájnt próbál ki más község határában. a kombájnt 2.4 méter széles sportáru, furminttal betelepített, kordonművelésű táblában állították munkába. a gép naponta száz szüretelő munkáját helyettesíti.

a gépet üzem közben bemutatták a zárt borvidéken nagyüzemi szőlőtermeléssel foglalkozó tsz-ek és szakszövetkezetek szakembereinek. /mti/

--

bb 13. begyűjtötték a dunamenti hőerőmű első óriás kazánját

id/gő/gné um ká hgy

1973. november 8.

jelentős állomáshoz érkeztek a dunamenti hőerőmű építésének második szakaszánál: a nagy októberi szocialista forradalom 56. évfordulója napján, a késő esti órákban, begyűjtötték az első 215 megawatt villamos energiát termelő blokkosor kazánját, s megkezdtek a gőz áramoltatását a turbína felé. a próbasorozatnak ebben a fázisában a cél az, hogy kitisztítsák és ellenőrizzék a gőzvezetéseket. az óránként 670 tonna gőzt termelő kazánt néhány nap múlva leállítják, hogy szabályozhassák a biztonsági szetjepeket és kijavíthassák az esetleges hibákat. ezután kerül sor - előreláthatólag a jövő héten - a teljes gépsor üzembe helyezésére, a párhuzamos kapcsolásra.

^{V215}
/folyt.köv./

- 10 -

11.15/um

Tó 1140

bb 13. /begyűjtötték a ...folyt./um

ezzel a dunamenti hőerőmű első óriás gépsora 215 megawatt villamos energiát termel majd az országos hálózat számára. teljesítményére jellemző, hogy csaknem 200 ezer, háztartási gépekkel jól ellátott, lakás villamosenergia igényét elégíti ki. a új óriás gépsor tulnyomó többségét a magyar ipar gyártotta. a turbina a láng gépgyárban, a generátor a ganz villamosági művekben készült. a kazánt csehszlovákiából szállították.

a hamarosan termelő gépsor szomszédságában még öt, hasonló teljesítményű blokk épül. a második 215 megawattos egység szerelése is jó ütemben halad, s előreláthatólag a jövő év első negyedében kezd meg a munkát. a hőerőmű felépítése után százhalombattáról csaknem 2000 megawatt villamos energiát kap majd az ország. /mti/

--

bb 14. hazánkba érkezett v.a. kirillin, a szovjetunió

minisztertanácsának elnökhelyettese

t gy/tr um zs hgy

1973. november 8.

dr. ajtai miklósnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökének meghívására csütörtökön budapestre érkezett v.a. kirillin akadémikus, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese, a szovjetunió minisztertanácsa tudományos és műszaki állami bizottságának elnöke.

fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. ajtai miklós, osztróvszki györgy, az omfb elnökhelyettese, tétényi pál, a magyar tudományos akadémia főtitkárhelyettese, rosta endre, a kki elnöke és nagy mária, az mszbt főtitkára. jelen volt v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 16. elhunyt dr. bojtor györgy

tm s um zs hgy

1973. november 8.

az mszmp ix. és xi. kerületi bizottsága, budapest főváros ix. kerületi tanácsa és a közlekedési-szállítási dolgozók szakszervezetének elnöksége megrendüléssel tudatja, hogy dr. bojtor györgy, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, a munkásmozgalom régi harcosa, a ix. kerületi tanács nyugalmazott elnöke rövid szenvedés után elhunyt. hamvasztás előtti búcsúztatása november 12-én 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp ix. és xi. ker. bizottsága
budapest főváros ix. ker. tanácsa
közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezete

/mti/
11.35/um

Tó 1145

--
- 11 -

bb 15. tanácskozás a dh munkarendszerről

t ni/tr um ie hgy

1973. november 8.

csütörtökön a kohó-és gépipari minisztérium és a vasas szakszervezet rendezésében a láng gépgyár művelődési házában munkaértekezletet tartottak annak 21 kohó-és gépipari vállalatnak a képviselői, amelyek 1971 októberben csatlakoztak a dolgozó hibátlanul munkarendszerhez.

koltai endre, a vasas szakszervezet titkára foglalta össze a kétéves munka eredményeit és gondjait. elmondta, hogy napjaink egyik fontos gazdasági problémája a munka-és üzemszervezés. ennek elméleti megalapozásához és gyakorlati megvalósításához adhat jelentős segítséget azoknak a vállalatoknak a tapasztalata, amelyek már legalább két éve a dolgozó hibátlanul munkarendszer bevezetésén, illetve megvalósításán munkálkodnak. tovább kell finomítani a dh és a munka-és üzemszervezés kapcsolatát az azonos és kapcsolódó területeken az együttműködést még tökéletesebbé kell tenni. a vállalatok nagyobb részénél, érezve a feladat jelentőségét, gyorsan alakultak meg az irányító bizottságok, készültek el a feladattervek. a gondos munka mindenütt jelentős minőségjavulást, selejt-és garanciális hibacsökkenést, jobb gépkijelhasználást eredményezett. a szakszervezeti szervek a propagandamunkában is és a munkabizottságokban is jól támogatják a munkarendszer bevezetését.

a vasas szakszervezet titkára kiemelte a vezetők felelősségét. még nem mindenütt értették meg ugyanis, hogy a dh munkarendszer hatékonyságának egyik záloga: élén megfelelő hatáskörű vezetőnek, vezérigazgatónak, igazgatónak kell állnia, mert az irányítás, ha alsóbb szintre kerül, lassúvá, határozatlanná válik, késnek a szükséges intézkedések. a vállalatokban bátrabban, határozottabban kell bevezetni a munkarendszert, rövidebbre szabva az előkészítés idejét. egyes szakszervezeti szerveknek gondosabb, a gazdasági vezetést jobban támogató programot kell kidolgozniuk.

koltai endre vitaindítója után a vállalatok gazdasági vezetői, szakszervezeti tisztségviselői ismertették a dh munkarendszerben elért eredményeiket, tapasztalataikat, módszereiket és további terveiket. /mti/

11.43/um

Tóth

- 12 -

bb 17. halált okozott egy elszabadult bika - ,, fekete krónika,, az országutakról

tr/gk-ju hgy

1973. november 8.

kecskeméten tóth dömötör tehergépkocsival összeütközött a vele szemben közlekedő kara pál 75 éves egyénileg gazdálkodó jakabszállási lakos egyfogatu lovaskocsijával. kara pál kórházba szállítása után meghalt. a baleset oka: tóth szabálytalanul előzött, a lovaskocsi pedig nem volt kivágva.

egyházashollós határában a 8-as számú főközlekedési uton nemes istván 22 éves egyetemi hallgató, rábahidvégi lakos személygépkocsival áttért az uttest bal oldalára és nekiütközött egy vele szemben szabályosan közlekedő személygépkocsinak. a baleset következtében nemes istván kórházba szállítás után meghalt, a személygépkocsi vezetője súlyos, továbbá a két személygépkocsi négy utasa könnyű sérülést szenvedett. nemes okozta a balesetet, mert nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette a járművét.

cserszegtomaj községben király károly 23 éves lakatos, gyorshajtás, figyelmetlen vezetés következtében motorkerékpárjával az uttestről lesodródott, betonszegélynek ütközött és sérüléseibe a kórházba szállítása közben meghalt.

x x x

a győrujbaráti mezőgazdasági téesz kisbaráti majorjában egy elszabadult bika tóth ferenc 79 éves éjjeliőr, győrujbaráti lakost halálra taposta. az ügyben vizsgálat indult.

budapesten az öntödei vállalat 1-es számú gyáregysége öntőcsarnokában csőöntés közben az egyik körülbelül 400 kilogramm súlyu kokilla a görgőpadról ráesett szőnyi györgy 39 éves olvasztásra, aki a helyszínen meghalt. egy másik munkás súlyos, de nem életveszélyes, egy pedig könnyű sérülést szenvedett. vizsgálatot indítottak. /mti/

--

11.45/ju

Tóth

- 13 -

bb 18. megalakult a városok tagozata

t sb/fk-ju ie hgyn

1973. november 8.

a magyar urbanisztikai társaságban csütörtökön tartotta alakuló ülését a városok tagozata. a 83 magyar város képviselői megválasztották a tagozat vezetőségét; elnöke dr. biczó györgy, szeged megyei város tanácselnöke lett. az urbanisztikai társaság alapszabályainak megfelelően a tagozat legfontosabb feladata, hogy hatékonyan segítse a városok kiegyensúlyozott, dinamikus fejlődését. ennek érdekében széleskörű tapasztalat-cserével járul hozzá a hazai és a nemzetközi városfejlesztési problémák és eredmények megismertetéséhez, s támogatást nyújt a városok közötti együttműködés erősítéséhez. a tagozat programjába vette a testvérvárosi kapcsolatok ápolását és kiterjesztését is. /mti/

--

bb 19. értékes ipari alapanyag melléktermékből

vid-kz/mmé-ju -cz

1973. november 8.

a szolnoki tiszamenti vegyiművek műtrágya gyárában nagymennyiségű melléktermék - cseppfolyós fluórgáz-keletkezik. a hosszú ideig veszendőbe ment melléktermék hasznosítására a gyár műszaki gárdájának tervei alapján új üzemet szereltek fel. ebben évente mintegy 2000 tonna kriolitot készítenek a cseppfolyós fluórgáz felhasználásával. a kriolit az alumínium kohók egyik nagyon fontos segédanyaga. a timföld olvadáspontjának csökkentésére használják. a szolnoki kriolit üzem kielégíti alumíniumiparunk teljes igényét. /mti/

--

bb 20. üzemet kapott fertőszentmiklós

vid/kz-ju -cz

1973. november 8.

új üzemet avattak csütörtökön a győr-sopron megyei fertőszentmiklós nagyközségben. negyvenkét millió forintos költséggel a győri pamutzövő és műbörgyár építtette és szerelte fel. az üzem a megnyitás napján már termelt. 170 főnyi munkásgárdája rövidesen 250 főre gyarapodik. a műbörgyártáshoz szükséges alapanyagokhoz textiliát készítenek. az üzemhez ebédlő, tárgyaló, orvosi rendelő, öltöző, zuhanyzó is tartozik. /mti/

--

13.05/ju

- 14 -

10/150

bb 21. természetvédelmi tanácskozás sopronban

vid/kz-ju -cz

1973. november 8.

csütörtökön sopronban ülést tartott a győr-sopron megyei természetvédelmi bizottság. a tanácskozás fő témája a kisalföld védett területeinek helyzete és új természetvédelmi körzetek kialakítása volt. elhatározták az ülésen, javasolják a győr-sopron megyei tanács végrehajtó bizottságának, hogy nyilvánítsa védetté a fertő tó közelében lévő 450 hektár területű szárhalmi erdőt. ezen a területen sok ritka mész- és a szárazságg kedvelt növény él. a szirti benge például már csak itt található az országban. olyan növények is nagy számban találhatóak a területen, mint a kelet-európai nagy pusztaságokon, a sztyeppéken. /mti/

--

bb 22. lángoló vízcsapok ,, égető,, vizgondok szigetváron

vid/kz-ju -cz

1973. november 8.

szigetváron érdekes de kellemetlen természeti jelenség tanúi lehetnek azok a családok, akiknek otthonát nemrég köztölték be a vízvezeték hálózatba. időnként lángol a vízcsap, meg lehet gyújtani a vezetéken kiömlő metángázt. előfordult az is, hogy a szerelőknél összegyűlt és meggyulladt gáz súlyos égési sérülés okozott. mindez összefügg baranya legfiatalabb városának súlyos vízellátási gondjaival. a napi víz-szükséglet másfélszer köbméter lenne, a hálózatba kötött kutak tényleges teljesítménye viszont szárazság idején ennek mindössze csak a fele. a vízhozam növelése érdekében a konzervgyár a közelmúltban 11, a tanács pedig két új kutat furatott. s éppen ezzel függ össze a kellemetlen jelenség. a szakemberek feltételezése szerint ugyanis ahol egységnyi területre nagyon sok kutat fúrnak - s ez történt szigetváron - megbomlik a rétegek egyensúlyhelyezete, a mélyebb rétegekből a gázok szabadon áramlanak felé. így a víz mellett az új kutak nagymennyiségű metángázt és magnézium hordalékot is termelnek, a problémával foglalkozott az országos vízügyi hivatal. a jövőben csak olyan kutak bekötését engedélyezi a közműhálózatba, ahol a kiemelt víz tisztítását, gáztalanítását is megoldják. szigetváron most, miközben égető a vízhiány, két új kut jelentős vízhozama elvész, nem köthetik be a gáz miatt. különböző tanulmányok készülnek egyrészt a gáz leválasztására, másrészt más technológia alkalmazására a kutak készítésénél. szigetvár összes bevételeinek 75 százalékát a vízre, csatornázásra költötte ebben a tervidőszakban. a jövő még nagyobb erőfeszítést követel a terjeszkedő, fejlődő baranyai város súlyos vizgondjának megoldásához. /mti/

--

13.15/ju

- 15 -

10/150

bb 24. időjárásjelentés

-ju -cz

1973. november 8.

a meteorológiai intézet jelenti: november 8-án, csütörtökön 13 órakor:

tútnyomóan száraz idő

a nyugat- és délnyugat-európától az alpok és a kárpátok térségén át a balkán-félsziget északi feléig húzódó területen derült vagy mérsékelten felhős, néhány helyen keletkezett reggeli ködtől eltekintve száraz és jobbára csendes az idő. a londontól drezdán át a duna-torkolat felé húzódó vonaltól északra változékony, erősen felhős, szeles, sokfelé csapadékos időjárás uralkodik. a kárpát-medence időjárásában a következő 36 óra folyamán nem várható lényeges változás.

házánkban szerdán az északnyugati megyékben, valamint a bürzsöny-mátra-bükk vonaltól északra 1-6 órán át sütött a nap. máshol tútnyomóan borult idő volt. a keleti és déli megyékben néhány helyen jelentélen mennyiségű eső esett. a hőmérséklet általában 4-8, az északkeleti megyékben helyenként 9-10 fokra emelkedett. éjszaka változóan felhős volt az ég, csapadék nem volt. ma hajnalra a dunántul északi részén és a főváros környékén csak 0-plusz 5, máshol 0-minusz 3 fokig hűlt le a levegő. délelőtt a déli megyékben gyengén, máshol változóan felhős volt az ég, csapadékról nem érkezett jelentés. 11 órakor 3 és 9 fok között váltakozott a hőmérséklet.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 6,1 fok volt, a százalékos átlagnál 1,2 fokkal alacsonyabb.

ma délben 12 órakor budapestben a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 771 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás péntek estig: délen kevesebb, északon több felhő, az ország északi felében néhány helyen kevés eső, a hegyeken havas eső. mérsékelt, napközben időnként élénkebb délnyugat és északnyugati között változó irányú szél. néhány helyen reggeli köd. a hőmérséklet alakulásában nem lesz lényeges változás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: minusz 2-plusz 3, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 7-12 fok között.

/ folyt. köv. /

13.25/ju

bb 24. / időjárásjelentés ... 1. folyt./-ju

távolabbi kilátások kedd reggelig: időnként megélénkülő nyugati szél. felhőátvonulások, futó záporokkal. a reggeli órákban párás idő. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 3-plusz 4, a legmagasabb nappali hőmérséklet 7-13 fok között alakul. jelentős mennyiségű csapadék / legalább 5 mm / az ország területének 20 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél: 136 cm. /mti/

bb 25. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke november 8-án 13 óráig:

se-ju -cz

1973. november 8.

1. fásítás
 2. orvostovábbképzés
 3. vaci-est
 4. művelődési központ
 5. családjogi törvény
 6. tv-játékok
 7. nemzetközi szabadalmak
 8. fűtött szerelőcsarnok
 9. juni-form
 10. zászlólevonás
 11. balesetek
 12. szüretelő kombajn
 13. óriáskazán
 14. kirillin megérkezett
 15. a dh-munkarendszer
 16. elhunyt bojtor györgy
 17. balesetek
 18. megalakult a városok tagozata
 19. ipari alapanyag
 20. új üzem fertőszentmiklóso n
 21. természetvédelmi tanácskozás
 22. lángoló vízcsapok
 23. ksh közleménye
 24. időjárás
 25. hírjegyzék
- /mti/

13.30/ju

bb 26. háromszázezer kompresszoros hűtőszekrény - új hűtőgéppüzem épül jászberényben

vid-kz/mmé-ju -cz

1973. november 8.

tovább bővül a jászberényi hűtőgépgyár: új háztartási hűtőgéppüzemet szerelnek fel. a felépülő hatalmas - 9000 négyzetméter alapterületű - csarnokban évente 300 ezer kompresszoros háztartási hűtőszekrényt készítenek tíz különböző típusban, két- és háromcsillagos kivitelben. a gyártmányválaszték is bővül az új üzem indulása után háztartási mélyhűtőszekrényeket is szállít a kereskedelemnek a jászberényi nagyüzem. a beruházás kivitelezése megkezdődött. a terv szerint 1975 végén indul a próbatermelés, a beruházás teljes befejezését pedig 1976 elejére írja elő a terv. a jászberényi hűtőgépgyár régi és új háztartási hűtőszekrény üzeme attól kezdve évente 500 ezer készüléket ad piacra. /mti/

..

bb 23. a központi statisztikai hivatal közleménye

um 1e cz

1973. november 8.

az állatösszeírás előzetes adatai szerint 1973 szeptember 30-án 8 941 000 sertés volt az országban, 8 százalékkal több, mint egy évvel azelőtt és 0,8 százalékkal több, mint az eddigi legmagasabb állomány. a kocák száma 744 000 darab/ egy év alatt 20 százalékkal emelkedett. az éves terv - a járványos megbetegedés hatására való tekintettel - azzal számolt, hogy az 1973. év végi sertésállomány valamivel /3-4 százalékkal/ kisebb lesz az előző évinél.

az 1972. szeptember 30-i állapothoz képest emelkedett a szarvasmarha-állomány is, 2,6 százalékkal, 1 978 000 darabra. ennél valamivel nagyobb volt a tehénállomány gyarapodása, 3,7 százalékkal. a szarvasmarha-állományt illetően - év végi állományadatok alapján - a terv 1-2 százalékos növekedéssel számolt.

/folyt.kvv./

- 18 -

13.35/um

10/14⁰⁰

bb 23./ a központifolyt./um

a sertés- és szarvasmarha állomány

/szeptember 30-án/

	sertésállomány		szarvasmarha-állomány	
	1000 darab	az előző évi százalékában	1000 darab	az előző évi százalékában
1972	8 248	93	1 928	100
1973	8 941	108	1 978	103
ezen belül:				
baranya	508	112	99	104
bács-kiskun	976	119	145	106
békés	932	103	124	98
borsod-abauj-zemplén	365	104	153	102
csongrád	599	112	95	103
fejér	522	111	74	104
győr-sopron	431	112	124	103
hajdu-bihar	664	102	127	103
heves	230	104	60	98
komárom	201	102	42	100
nógrád	127	114	45	105
pest	613	110	102	104
somogy	494	104	115	103
szabolcs	495	103	155	103
szolnok	652	109	122	98
tolna	479	109	76	103
vas	185	106	115	105
veszprém	250	110	102	105
zala	218	111	103	101

1973. I-III. negyedében a vágósertés felvásárlás - az év eleji ragályos állatmegbetegedésekkel és az állomány korszerűtelével összefüggésben /a vágásra érett sertések száma csökkent/ - 22 százalékkal elmaradt az egy évvel korábbtól. a vágómarhafelvásárlás 5 százalékkal, a tejfelvásárlás 12 százalékkal meghaladta az 1972 I-III. negyedét. az állatállomány elért növekedése a hustermelés jövőbeni emelkedését teszi lehetővé. /mti/

13.30/um

- 19 -

10/14⁰⁰

bb 27. jóváhagyták a ,, savaria, 74,, műsorát

vid-ju -cz

1973. november 8.

a jövő évi savaria rendezvények programját csütörtöki ülésén hagyta jóvá a szombathelyi városi tanács végrehajtó bizottsága. az 1974-ben tizenkettedik évébe lépő, áprilistól októberig tartó kulturális eseménysorban ismétlődő és évenként több új műsor szerepel. ez a jellemző a jövő esztendeire is. a tervezett husz rendezvény közül a nemzetközi autóstalálkozó, a savaria nemzetközi táncverseny, az ifjúsági filmnapok, a természetvédelmi napok, a zenei estek egy része, a nyári egyetem, valamint a fal és tértexstil biennálé hagyományosnak számít.

a műsornaptár újdonságai között két tudományos vándorgyűlés - földrajzi és közegészségügyi szerepel. májusban szombathely ad otthont a pedagógusjelöltek 111. országos találkozójának. kétezer fiatal vár vas megye székhelye, amely az elmúlt két évben a pedagógus-képzés nyugat-dunántúli központjává vált azzal, hogy a tanítóképző mellett tanárképző tagozatot indított a pécsi tanárképző főiskola. a helyi munkás képzőművészet hagyományainak elismeréseként esett a választás szombathelyre, hogy megrendezze a munkásképzőművészek alkotásainak a seregszemléjét.

a szomszédos ausztria és vas megye közötti fejlődő kulturális kapcsolatok eredményeként jövőre a savaria rendezvényeken első ízben vendégszerepel a grazi operaház. sor kerül egy zenés vígjáték hazai ősbemutatójára is: plautus-bródy-békés: a hetvenkedő katona c. műve. másodsor láthatja a közönség a musica hungarica c. zenei, irodalmi és táncszámokból álló, szabócsi bence és forrai miklós hasonló nevű hanglémeze ötletére született műsort. /mt1/

--

bb 28. tizennégy istennőszobrot találtak sében

vid-ju -cz

1973. november 8.

az európai őskorkutatás ismert hazai bázisa, a vas megyei velem község közelében újabb értékes leletet találtak e korból a régészek. sé község szélén késő neolitik település nyomai, lakóépületmaradványok kerültek napvilágra. a nagy meglepetést azonban a felszínre került istennőszobrocskák - szaknyelven idol töredékek - okozták. tizennégy finom kivitelű, pár centis szép agyagfigurát rejtett a föld. egészen ritkaság, hogy ilyen ,, tömegben,, fordulnak elő e kis női szobrok.

minden jel arra mutat, hogy további értékeket rejt itt a föld, ezért jövőre folytatják az ásásokat. /mt1/

--

13.50/jue

- 20 -

1430g

bb 29. országos unesco tanácskozás nyiregyházán

vid-ju -cz

1973. november 8.

a magyar unesco bizottság köznevelési albizottsága a művelődésügyi minisztérium jóváhagyásával az asszociált iskolák és unesco körök harmadik országos értekezletét november 8-10. között a nyiregyházi bessenyi györgy tanárképző főiskolán rendezte meg. a háromnapos tanácskozásnak judith bizotnak, a párizsi unesco-titkárság tagjának, bonka dimitrovnának, a szófiai nemzetközi iskola igazgatóhelyettesének, werner grasse-nek, a német demokratikus köztársaság unesco bizottsága tagjának személyében külföldi résztvevői is vannak.

a tanácskozás résztvevőit dr. margócsy józsef, a nyiregyházi bessenyi györgy tanárképző főiskola főigazgatója köszöntötte, majd dr. bencédy józsef, a művelődésügyi minisztérium közoktatáspolitikai főosztályának vezetője, dr. maller sándor, a magyar unesco bizottság főtitkára és kovács máté, a bizottság főmunkatársa számolt be a jelenlegi tanácskozás céljáról, a második országos konferencia határozatainak és ajánlásainak végrehajtásáról, az elmúlt két év eseményeiről, eredményeiről, az asszociált iskolák és körök tevékenységéről, további feladatairól. az elmúlt időszak legfőbb törekvése volt a nemzetközi megértésre nevelés legjobb módszereinek kutatása, terjesztése, az asszociált iskolák tartalmi munkájának megjavítása. ebben figyelemreméltó sikereket értek el. a nyiregyházi dokumentációs központ folyamatos tájékoztatást nyújt az iskoláknak, s lényegesen bővült a tapasztalatszerzési lehetőség nemcsak hazai, hanem nemzetközi vonatkozásban is. megnyilvánult ez abban, hogy magyar iskolák képviselői számos nemzetközi konferencián, tanácskozáson vettek részt és viszont, ezzel a céllal sok külföldi pedagógus járt hazánkban. eredményként könyvelhető el, hogy az iskolák kapcsolata erősödött olyan intézményekkel, amelyek magukévá tesszik a nemzetközi megértésre nevelés gondolatát, tevékenységükkel elősegítik ezt. ugyanakkor nem minden iskolában sikerült még egyenletessé és folyamatossá tenni a munkát, s bővíteni a kapcsolatot a környezettel, elsősorban kulturális intézményekkel. hazánkban első asszociált iskolák - önkéntes jelentkezések alapján - 15 évvel ezelőtt kezdték meg munkájukat. a hálózathoz jelenleg 25 közép-, egy főiskola és négy egyetemi klub tartozik. a tartalmi munka fokozatos javítása mellett lehetőség lesz arra, hogy a jövőben a hálózathoz tartozó iskolák számban is gyarapodjanak.

a tanácskozás első napján judith bizot, a párizsi unesco-titkárság tagja beszámolt a kanadában megtartott nemzetközi értekezletről, amelyen az unesco asszociált iskolák 20 éves tevékenységét értékelték.

/ folyt. köv. /

14.00/ju

- 21 -

1450g

bb 29. / országos unesco ... 1. folyt./-ju

a nyiregyházi tanácskozás résztvevői pénteken ellátogatnak vajára és nyirbátorba, majd tájékoztatást hallgatnak meg a gazdasági elmaradottság és fejlesztés kérdéseiről, az oktatás lehetőségeiről, módszereiről. a tanácskozás eredményeit szombaton összegezik. ekkor kerül sor az ajánlások elfogadására is. /mt1/

--

bb 30. középiskolás színházi bérletes előadássorozat indult szombathelyen

vid-ju -cz

1973. november 8.

bérletes színházi előadássorozat indult csütörtökön szombathelyen középiskolások számára. a 1450 bérlettulajdonos diák négy darabot láthat a sorozatban a déryné, illetve a veszprémi petőfi színház előadásában. a csütörtöki nyitóműsor b-show: a szerelem ára c. darabja volt a déryné színház művészeinek tolmácsolásában. a továbbiakban a petőfi nyomán irt simon-rónai: a helység kalapácsa, shakespeare: sok hűhó semmiért s smetana: az eladott mennyasszony c. operája szerepel a sorozatban. /mt1/

--

bb 31. kétezer mezőgazdasági dolgozó az iskolapadban szólnak megyében

vid/kz-ju -cz

1973. november 8.

az őszi betakarítás és vetés befejeztével több mint kétezer szólnok megyei mezőgazdasági dolgozó kezdi meg tanulmányait a különböző iskolákban és szaktanfolyamokon. a héki állami gazdaságban kihelyezett technikum osztály indult. cibakházán gépipari szakközépiskolai osztály nyílt. az utóbbi hallgatói gyártástechnológusi képesítést szereznek és megismerkednek a mezőgazdaság legbonyolultabb gépeivel. a járszágban és a nagykunságban kilenc szakmunkásképző tanfolyam indul kétszázötven hallgatóval. a résztvevők nagyobb része a szarvasmarha és a sertés-tenyésztés korszerű ismereteit sajátítja el. hatszázán iratkoztak be a betanított munkások tanfolyamára, akik közül háromszázán az erő- és munkagépek kezelésében szereznek jártasságot. tanfolyam hallgatói növényvédelmi tagozaton tanulnak. /mt1/

--

14.10/ju

- 22 -

NA 1500

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti hivatalos közlemények

1973. november 8.

bb 41. ülést tartott a minisztertanács

ny -cz

1973. november 8.

a kormány tájékoztatási hivatala közli: a minisztertanács csütörtökön ülést tartott.

a kormány megtárgyalta és jóváhagyólag tudomásul vette Lázár Györgynek, a minisztertanács elnökhelyettesének jelentését a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság október 22-25. között budapestten tartott üléséről, amely a barátság és a kölcsönös elvtársi egyetértés szellemében folyt le. a tárgyalásokon jelentős előrelépést történt az 1975 utáni együttműködés körvonalainak meghatározásában. behatóan foglalkoztak a gép- és vegyipari kapcsolatok bővítésének lehetőségeivel. intézkedéseket dolgoztak ki a műszaki-tudományos kapcsolatok formáinak és módszereinek további fejlesztésére. az ülészak során a gumipar, a vegyipari gépgyártás és az azbesztkitermelés területére vonatkozó, jelentős szakosítási és szállítási egyezményeket irtak alá, amelyek mind a magyar-szovjet gazdasági együttműködést, mind az integrációs program végrehajtását nagymértékben segítik.

a minisztertanács megtárgyalta a legutóbbi magyar-lengyel kormányfői találkozón kitűzött gazdasági feladatok végrehajtásának helyzetéről szóló jelentést. a tanácskozás óta tartott egyeztető megbeszélések eredményesek voltak. a két ország közötti gazdasági kapcsolatok, elsősorban a timföld és alumínium-, az élelmiszer-és vegyiparban, a járműprogram bővítésében és végrehajtásában, valamint a termelési kooperációkban tovább erősödtek. a kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette. utasította az érdekelt minisztereket, hogy a további feladatok végrehajtására a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

/folyt köv/
15.45/ny

-1-

NA 1610

bb 41. / Ülést tartott.....folyt/ny

a munkaügyi miniszter előterjesztése alapján a kormány megtárgyalta a szakmunkásképzés korszerűsítésének és anyagi ellátása fejlesztése meggyorsításával, valamint a képzésben a vállalatok szerepének fokozásával összefüggő feladatokat. az előterjesztés megállapítja, hogy a szakmunkásképzés szerkezeti, tartalmi és pedagógiai korszerűsítése 1970 óta a kívánatos ütemben haladt és számottevően fejlődött. a kormány úgy határozott, hogy a képzés korszerűsítését, ezen belül az anyagi ellátás fejlesztését gyorsítani, a vállalatoknak a képzésben betöltött szerepét pedig növelni kell. szükséges, hogy a vállalatok javítsák a gyakorlati oktatás anyagi, tárgyi feltételeit. az állami oktatás fejlesztésével összhangban a z 1975-76-os tanévtől az általános iskolát végzett fiatalok részére egységes - tagozat nélküli - szakmunkásképzést, az ipari és mezőgazdasági szak-
középiskolákban az 1974-75-ös tanévtől pedig a szakmunkás-képesítés megszerzését biztosító oktatást szerveznek. a kormány felkérte a kish központi bizottságát, a szakszervezetek országos tanácsát és a tudományos ismeretterjesztő társulatot, hogy nyújtsanak segítséget a szakmunkástanulók neveléséhez, általános műveltségük fejlesztéséhez.

a minisztertanács a könnyűipari miniszter előterjesztése alapján jóváhagyta az egyedi nagyberuházásként kiskunhalason, illetve debrecen-mátészalka telephelyen felépülő két, egyenként évente 500-550 tonna felsőruházati cikket előállító kötöttárugyár létesítését.

a könnyűipari miniszter beszámolt a bőrgyártás alakulásáról, s a bőrfeldolgozó ipar - elsősorban a cipőipar - alapanyag ellátásáról. a miniszter javaslatot, hogy a bőrgyártás további fejlesztését a meglévő gyárak tartalékainak feltárásával és rekonstrukciójával oldják meg.

a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalta./mt1/

15.45/ny

-2-

NA 1615 Telfogadta

bb 32. 10.000 ^{tonna} vashulladék a vízben - ülést tartott a borsod megyei vízvédelmi bizottság

vid/kz-ju -cz

1973. november 8.

a borsod megyei vízvédelmi bizottság csütörtökön sajkópükiben megtartott ülésén elmondották, hogy a megye területén tizenegy jelentősebb vízfolyás vízének a minőségét ellenőrzik rendszeresen. több mint egy évtized adatainak összesítése arra utal, hogy a borsodi üzemekből egyre kevesebb szennyező anyag került a sajkóba. ez annak köszönhető, hogy a folyó völgyébe települt ipari üzemek az elmúlt években mintegy kétszázmillió forintot költöttek különböző víztisztaság-védelmi berendezések létesítésére. az ózdi kohászati üzemekben már eddig is jelentős intézkedéseket tettek, most pedig újabb ülepitőmedencéket építenek a vas- és revehulladék felfogására, továbbá az olajszennyeződés megszüntetésére. a tervek szerint az új berendezések még a negyedik ötéves tervben elkészülnek. azt követően megközelítőleg tízezer tonna eddig folyót szennyező vashulladékot nyernek vissza feldolgozásra. a diósgyőri Lenin kohászati művekben épülő berendezések, elsősorban a miskolcon keresztül folyó szinva valamint a sajkó szennyezését szünteti meg.

jelenleg tizenhét nagyobb ipari üzemből naponta megközelítőleg száznyolcvanezer, negyvenegy kommunális létesítményből pedig naponta nyolcvanezer köbméter szennyvíz ömlik a borsodi folyókba. legnagyobb szennyező miskolc város. naponta több mint ötvanezer köbméter tisztítatlan vizet juttat a sajkóba.

az ülésen az adott helyzet részletes elemzése alapján szorgalmazták a víz minőségét figyelő szolgálat kiszélesítését. javasolták a szorosabb együttműködést a szomszédos csehszlovákiai partnerekkel, hogy időben kapjanak előrejelzést a sajkó, a hernád, a bodrog, valamint a szartos esetleges szennyezéséről. /mt1/

bb 33. a beag-nak adják át a kishvárdai butor- és faipari vállalatot - ülést tartott a szabolcs-szatmár megyei tanács vb

vid/kz-ju -cz

1973. november 8.

a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága csütörtöki ülésén elhatározta, hogy 1973. december 31-i fordulónappal, térítés ellenében, a budapesti elektroakusztikai gyárnak adja át a kishvárdai butor- és faipari vállalatát. a gyár készítményeihez állítják majd itt elő a szekrényeket, dobozokat és egyéb faipari termékeket. a beag az átvett vállalatot továbbfejleszti. a munkás létszámát 1975-ig és a ökövetkező ötéves tervidőszak végéig 200-200 fővel emeli.

/ folyt. köv./

14.30/ju

NA 1515

- 23 -

bb 33. / a beag-nak ... 1. folyt./-ju

a végrehajtó bizottság első ízben döntött a felsőfoku végzettséggel rendelkező fiatal szakemberek részére létesített alapítvány felosztásáról. a gyorsan fejlődő szabotcs-szatmárnak egyre több felsőfoku végzettségű szakemberre van szüksége. ezért a megyei tanács ez év elején 120 ezer forintos alapítványt létesített, amelyből évenként 12 fiatal szakember pályakezdését segíti tíz-tízezer forinttal. az alapítványra 28 fiatal pályázott. közülük a végrehajtó bizottság - a megyei tanács oktatási, közművelődési és ifjúságpolitikai bizottságának javaslata alapján - 9 kezdő orvosnak és 3 pedagógusnak ítélte oda a 10.000-10.000 forint támogatást. /mti/

--

bb 34. szerdán temetik réti józsefet

k ro/pá-ju -cz

1973. november 8.

qrövid szenvedés után elhunyt réti józsef érdemes művész, az operaház magánénekesének, a liszt ferenc zeneművészeti főiskola docensének temetése november 14-én, szerdán délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

--

bb 35. megkezdte munkáját a magyarországi németek demokratikus szövetségének iv. kongresszusa

t nn/tm-ju zs -cz

1973. november 8.

csütörtökön az mszmp pest megyei bizottsága oktatási igazgatóságának épületében megkezdte munkáját a magyarországi németek demokratikus szövetségének iv. kongresszusa. a megnyitó előtt dr. orbán lászló művelődésügyi államtitkár, állami és kormánykitüntetésekkel adta át a szövetség keretében a hazánkban élő németajkuak érdekében kifejtett tevékenységért a szövetség több munkatársának. egy-egy személy a munka érdemrend ezüst, illetve bronz fokozatát többen pedig a szocialista kulturáért kitüntetést, illetve dicséret oklevelet és a kiváló dolgozó címet kapták meg. a bensőséges ünnepségen dr. orbán lászló dr. wild frigyest, a magyarországi németek demokratikus szövetsége főtitkárának - nyugállományba vonulása alkalmából - átnyújtotta a művelődésügyi miniszter köszönő levelét és ajándékát.

/ folyt. köv./

14.35/ju

- 24 -

NA 1520

bb 35. / megkezdte munkáját ... 1. folyt./-ju

a kétnapos kongresszus megnyitóján krauth jános, a magyarországi németek demokratikus szövetségének elnöke üdvözölte a 170 küldöttet, illetve a meghívott vendégeket, köztük dr. orbán lászlót, bencsik istvánt, a hmf országos tanácsának főtitkárát, herczeg ferencet, az mszmp központi bizottsága tudományos, kulturális és közművelődési osztályának helyettes vezetőjét. a szövetség munkájáról a kongresszus elé terjesztett referátumhoz dr. wild frigyest főtitkár fűzött szóbeli kiegészítést.

a két kongresszus közötti munka mérlegét megvonva dr. wild frigyest hangsúlyozta, hogy a szövetség teljesítette legutóbbi iii. kongresszusának határozatát. erőfeszítéseket tett, hogy munkájába fokozottabban vonja be a német ajku lakosságot, és ezzel szélesítse a demokratizmust.

a bevált munkamódszereket - így a kulturális körutakat, a béke- és barátsági összejöveteleket, a nemzetiségi találkozokat, a fesztiválokat stb,- az elmúlt négy esztendőben nemcsak tovább fejlesztették, hanem ujjakkal is gazdagították.

a beszámoló külön kitért a német anyanyelvi oktatás helyzetére. megállapította, hogy a helyzet elemzése nyomán, a megfelelő párt- és állami szervek, irányításával és utmutatásával alapján fellendült az oktatás ügye. az intézkedések jótékony hatására többhelyütt újra megindult az indokolatlanul szüneteltetett nyelvoktatás, megszűnt a nemzetiségi községek általános iskoláiban az anyanyelvet tanuló gyermekek részvételének csökkenő tendenciája. számottevően emelkedett a nemzetiségi nyelvben is foglalkozásokat tartó óvodák száma, a nemzetiségi oktatás szakmai kérdéseinek kidolgozására nemzetiségi tanszék létesült az országos pedagógiai intézetben. nőtt a nemzetiségi nyelvet oktató pedagógusok száma, s gonsodkotak hazai, illetve ndk-beli továbbképzésük-ről. míg a német nyelvű óvodák száma 1968-69-ben hat volt, számuk az idei tanévben elérte a 39-et. 1968-69-ben 123 nyelvoktató iskolát tartottak számon, 9460 tanulóval, és 168 pedagógussal. jelenleg 146 ilyen iskola működik, csaknem 11.500 gyermekkel, 235 szakember irányítása alatt.

az elmúlt években megélénkült a közművelődési élet, ezen belül az anyanyelvi hagyományok ápolása. fontos missziót töltenek be a művelődési életben a kulturális körutak is. az elmúlt négy esztendőben műsorok tíz megye 110 községében csaknem 40.000 főnyi közönséget vonzottak.

/ folyt. köv./

14.50/ju

- 25 -

NA 1520

bb 35. / megkezdte munkáját ... 2. folyt./-ju

fejlődtek az öntevékeny művészeti együttesek is. jelenleg 179 amatőr csoport működik, amelyekből 58 énekkar, 47 zenekar, 50 néptánc csoport, 17 színjátszó együttes, és hét klub.

különösen fontosak azok a kulturális csereakciók, amelyeket a művelődésügyi minisztérium támogatásával az ndk illetékeseivel közösen rendeznek. az ndk-ból rendszeresen érkeznek szépirodalmi könyvek, szakkönyvek, nyelvtanító és zenei hangfelvételek, vendég-társulatok magyarországra. sűrűn kerül sor tanulmányutak lebonyolítására. egyes termelőszövetkezetek, helyiségek, járások, élénk és eredményes kapcsolatokat építenek ndk-beli partnerekkel. hirtelen például a drezda melletti teutschenthal község partnere, a pápai járás quedlingburggal tart eleven kapcsolatot. e kapcsolatokat mindenütt felhasználják a népek közötti barátság elmélyítésére, egymás jobb megismerésére. tavaly európa eddigi legnagyobb folklór-gyűjtő akcióját rendezte nálunk az ndk akadémiaja. színes filmen, magnószalagon rögzítették a magyarországi német községek folklór-kincsét, dal- és táncművészeit.

a beszámolót öveto vitában felszólalt bencsik istván, a hnf országos tanácsának főtájtára, kiemelte, hogy az elmúlt években jelentősen fejlődtek a hnf és a magyarországi németek demokratikus szövetségének kapcsolatai

- fontosnak tartjuk, hogy a hazánkban élő nemzetiségek számuknak, súlyuknak megfelelően vegyenek részt a közéletben, hallassák szavukat az ország dolgaiban - hangsúlyozta györög, a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének megbízott főtájtára a testvéri szövetségek üdvözlését tolmácsolta.

/ folyt. köv./

bb 40. megszállottak és nehéz emberek

pá-ju zs -cz

1973. november 8.

címmel filmművészeti előadásorozat indul az egyetemi színpadon november 9-től minden második pénteken. a műsorban a 60-as évek magyar alkotásai szerepelnek. szerkesztette és a bevezető előadásokat tartja szegfű andrás. /mti/

--

15.00/ju

- 26 -

M-180

kbb 36. a mahart közli

gk um ie cz

1973. november 8.

hogy a ráckeve-dömsöd-tassi menetrend szerinti személyhajó-járatot november 11-én, vasárnap indítja utoljára. /mti/

--

bb 37. november 19-25: nemzetközi műfordító tanácskozás budapestben

t rótm um zs cz

1973. november 8.

az európai költő-találkozó, a szocialista országok irodalmi folyóiratai főszerkesztőinek tanácskozása után újabb nemzetközi jelentőségű esemény házigazdája lesz a magyar írók szövetsége. november 19-25. között a magyar tudományos akadémián mintegy 50 külföldi és 150 hazai költő, író, műfordító, és kritikus tanácskozik majd petőfi, csokonai és madách műveinek „szellemi védnöksége”, alatt a magyar irodalom műfordításának sajátos problémáiról. a küszöbön álló tanácskozásról csütörtökön a magyar írók szövetsége székházában garai gábor kossuth-díjas költő, az írószövetség főtájtárhelyettese tájékoztatta a sajtó munkatársait.

a magyar irodalom fordításával, feladataival, eredményeivel és nehézségeivel foglalkozó eszmecsere alapkérdése, hogy miképpen juthat ki egy kis nyelv a világirodalomba, hogyan mutatható meg értékei a világ számára. ennek jegyében a tanácskozás célja egyrészt a tisztelet és köszönet kinyilvánítása a magyar irodalom külföldi fordítóira, másrészt az, hogy segítséget adjon problémáik megoldásához, s hogy - gondjaik megismerése révén - tisztább kép alakuljon ki a teendőkről: mit kell tennünk, hogy a magyar irodalom még nagyobb súlytal jelentkezzen a különböző országok irodalmában.

november 20-án, kedden a magyar tudományos akadémián dobozy imre kossuth-díjas író, a magyar írók szövetségének főtájtára nyitja meg a tanácskozást, majd lator lászló tart előadást „a költői műfordítás problémái”, címmel, amelyet balabán péter „petőfi megismertetése és válogatási problémái”, című előadása követ majd. még ezen a napon a petőfi-és madách-életmű elterjedése külföldön címmel tart előadást radó györög. a tanácskozás szerda napján lukácsy sándor „petőfi és korának haladó európai irodalma”, című előadása, „madách és a drámafordítás problémái”, címmel hubay miklós, majd „csokonai és a felvilágosodás”, címmel kovács kálmán ad elő. csütörtökön három világnyelv - az orosz, a francia és a német - köré csoportosulva kerekasztal tanácskozások lesznek, ahol az előadások, illetve a hozzászólások nyomán folytatnak kötetlen eszmecsereket a résztvevők. /mti/

--
- 27 -

15.05/um

M-185

bb 38. kitüntetések

mm zs bh -cz

1973. november 8.

a népköztársaság elnöki tanácsa áron nagy lajos festőművészek és kollányi ágostonnak, a magyar filmgyártó vállalat kossuth-díjas filmrendezőjének, a magyar népköztársaság kiváló művészeinek - 60. születésnapjuk alkalmából, eddigi művészi munkásságuk elismeréseként - a munka érdemrend arany-fokozata kitüntetést adományozta.

a minisztertanács hegedűs tibor nyugalmazott rendezőt, 75. születésnapja alkalmából, 50 éves rendezői munkásságáért a szocialista kultúra terén elért eredményei elismeréseként a magyar népköztársaság érdemes művésze címmel tüntette ki.

a kitüntetéseket dr. simó jeno művelődésügyi miniszter-helyettes adta át./mti/

--

bb 45. felhasználható 17 óra után

tizenkét szegedi festőművész kiállítása

vid fm bh -cz

1973. november 8.

csütörtökön szegeden a városban élő tizenkét festőművész műveiből kiállítás nyílt a képcsarnok kárász-utcai bemutató termében. a tárlat - amelyen mintegy 40 festmény látható - dér endre józsef attila-díja s író nyitotta meg./mti/

--

bb 39. ,, gyöngyös város bemutatkozik heves megyében,,

vid fm bh -cz

1973. november 8.

címmel érdekes rendezvénysorozatot nyitottak meg csütörtökön egerben, a technika házában.

a kiállításon szemléltetik azt az ugrásszerű fejlődést amely a mátra kapujában elhelyezkedő gyöngyös és környéke életének változásait jellemzi. a fejlődés méreteit filmek bemutatásával is szemléltették és több előadás hangzott el a népszerű városról./mti/

--

- 28 -

15.35 bh

NA 16¹⁰

bb 42. kőbánya ~~heves~~ lakótelep, a viii. kerületben szakorvosi rendelő épül - a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának ülése

t pr fk bh -cz

1973. november 8.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága csütörtöki ülésén jóváhagyta a x. kerületi, kőbánya-ujhegyi lakótelep beruházási programját. a tervek szerint a x. kerületben, a sibrik miklós ut-gyömrői ut-ujhegyi ut-mádi utca által határolt 61 hektárnyi területen a következő öt esztendőben 5620 új otthont hoznak tető alá.

ezen a területen ma még a duná tsz szántóföldjeit művelik, itt működik az evig telepe, s áll néhány régi, elavult lakóépület, munkásszállás is. a szanálási arány igen kedvező, s az építésre kijelölt terület mádi utca - sibrik miklós uti részén a közüzemellátás sem okoz gondot. a leendő lakótelep többi részén a biztonságos vízellátás azonban csak nyomásfokozó létesítésével oldható meg, feltétlenül szükséges egy 600 köbméteres víztároló medence kialakítása. a csatornaépítéshez - a gyömrői uton - már hozzáláttak, a telep hőellátását pedig a kispesti fűtőerőműből biztosítják majd. /az erőmű bővítéséig átmeneti jelleggel ideiglenes kazánházakat kell építeni./ a lakótelepet határoló utak közül csak a harmat utca egyik szakasza épül át a negyedik ötéves tervben, a többi ut mostani állapotában is alkalmas a telep forgalmának lebonyolítására.

a beruházási program szerint zömmel tizemeletes lakóházakat hoznak fel, házigyári elemekből. a tervezett két nyugdíjas ház egyemeletes, a minigarzon épületek pedig négyszintesek lesznek. az 5620 lakás 17,9 százaléka egyszobás, 44,2 százaléka kétszobás, 37,9 százaléka pedig háromszobás lesz. az átlagos lakásalapterület eléri az 53,6 négyzetmétert. a járulékos létesítmények között szerepel két 20 tantermes iskola, két 200 helyes és egy 150 helyes óvoda, három, összesen 300 személyes bölcsőde, egy szakosított orvosi rendelő és gyógyszertár. a kereskedelmi létesítmények alapterülete meghaladja majd a 4500 négyzetmétert, a szolgáltatóipari létesítményeké pedig a 2000 négyzetmétert. a lakótelep teljes költsége 2,8 milliárd forint lesz, az első lakásokat, 270 új otthont már 1974-ben átadják leendő tulajdonosaiknak.

/folyt. köv./

15.55 bh

NA 16³⁰

- 29 -

bb 42. /kőbánya... folyt./ bh

döntött a végrehajtó bizottság a viii. kerületi, 40. munkahelyes szakorvosi rendelő beruházási programjáról is. a józsefváros szántó kovács jános utcai rendelőjét az országos traumatológiai intézet kapta meg - az intézmény bauxitbetonból épült székházát fel kell újítani -, így a viii. kerületnek új rendelőre van szüksége. a kerületi tanács a szakorvosi rendelő helyül az auróra utca, a déry miksa utca és a nagyfuvaros utca által határolt területet jelölte ki, ahol életveszélyesnek minősített épületeket kell szanálni. a hétemeletesre tervezett egészségügyi központban 40 orvos dolgozik majd, s nyitnak egy közforgalmu gyógyszerteret is. a beruházás költségei elérik a 49 millió forintot. korábban, a hagyományos építési móddal, szerkezettel tető alá hozott szakorvosi rendelőkből az építés egy orvosi munkahelyre eső költsége körülbelül 600 ezer forint volt - ennyi pénzért ma már kivitelezőt nem lehet találni. a korszerű technológiával felhuzott rendelő intézetek költségei lényegesen magasabbak a hagyományos építési módnál: a xiii. kerületi, szegedi uti rendelőnél 976 ezer forint volt, a csepel vasmű rendelőjénél 804 ezer forint, a most tervezett rendelő intézetnél pedig /a gyógyszerteret nélkül/ egymillió forint. a kivitelezést a jövő esztendő harmadik negyedének elején kell megkezdni, s miután az új szakorvosi rendelő intézetbe jelenleg is működő osztályok költöznek át, felszerelésük a beruházást nem terheli./mti/

--

bb 46. felhasználható: 19 óra után!

magyar-szovjet művészeti est szekszárdon

vid fm bh -cz

1973. november 8.

magyar-szovjet művészeti estet rendeztek csütörtökön szekszárdon. a babits mihály művelődési központban a csaknem száztáru tambovi ének-, zene- és táncgyűttes a szekszárdi pedagógus-körussal és a szekszárdi néptáncgyűttessel adott, nagyszerű közös műsvrt./mti/

m - 30 -

16.05 bh

NA 16⁰⁵

bb 35. megkezdte munkáját a magyarországi németek3.folyt/ny.

mm/gk/ny -cz

1973. november 8.

az ebédszünet után vitával folytatta munkáját a magyarországi németek demokratikus szövetségének iv. kongresszusa. az első hozzászóló dr. orbán lászló művelődésügyi államtitkár volt, aki az mszmp központi bizottsága és a művelődésügyi minisztérium nevében köszöntötte a tanácskozást. elmondta, hogy a referátum és a vita során felhívta a helyes mérték felvételét a szövetség által megtett utat és ószintén, nyíltan szóltak a további teendőkről, illetve az időközben felmerült hiányosságokról is. a párt mindig is megkülönböztetett figyelemmel kísérte a hazai nemzetiségek helyzetét - hangsúlyozta dr. orbán lászló. a szocializmus építésének jelenlegi szakaszában rendkívül fontos, hogy a dolgozók legszélesebb rétegei, köztük a német ajku állampolgárok is közösen munkálkodjanak. a nemzetiségi kérdés elválaszthatatlan része a szocialista társadalom életének. nemcsak a proletár internacionalizmus, hanem nemzeti érdeklünk is ezt követeli meg. nemzetiségi politikánk alakulásáról szólva orbán lászló kifejtette, hogy az tovább fejlődött, gazdagodott az utóbbi években. magyarországon német ajku lakossága hazánk többi állampolgárával teljes egyenjogúságban építi a szocialista társadalmat, hiszen magyarországon ma az emberek értékét nem az szabja meg, hogy milyen nyelven beszélnek, hanem az általuk végzett munka. fontosnak tartjuk - emelte ki -, hogy a hazai nemzetiségek a közművelődési tevékenység mellett tovább szélesítsék a honismereti mozgalmat. további erőfeszítéseket kell tenni, hogy a nemzetiségi kultúrában következetesebben érvényesüljön mindenütt a szocialista eszmeiség. ez annál is fontosabb, mert egész kulturpolitikánkat sokszínűbbé, gazdagabbá teszi. befejezésül a szónok sok sikert, eredményes tevékenységet kívánt a kongresszusnak, illetve az itt megválasztásra kerülő új vezetőségnek.

a magyarországi németek demokratikus szövetségének tanácskozása élénk vitával folytatódott. a vita összefoglalására, a szövetség tisztségviselőinek és munkabizottságainak megválasztására pénteken kerül sor./mti/

--

16.15/ny

-31-

NA 16¹⁵

bb 44. tervezők a borsodi nagyberuházásokért - sajtótájékoztató az új létesítményekről

t sb/fk/ny 1e -cz

1973. november 8.

az idén több, mint két és fél milliárd forint értékű ipari beruházás tervezésében vesznek részt az ipari építettervező vállalat /iparterv/ dolgozói. különösen jelentős munkákat végeztek borsod megyében, ahol az ország összes egyedi nagyberuházásának mintegy negyedrésze koncentrálódik. e fontos iparvidékre tervezett négy nagyberuházásról, a borsodi sör- és malátagyár, a Leninvárosi olefinmű, a tiszai hőerőmű és a hejőcsabai cement-és mészművek tervezéséről, építéséről számolt be a vállalat csütörtöki sajtótájékoztatóján tákács gyula igazgató és a négy nagyberuházás tervezési csoportjának képviselője.

bőcs közsgben már dolgozik az új sörgyár, amely a hátralévő befejező munkálatok végeztével évente 1.3 millió hektoliter sört és 17,400 tonna malátát adhat. félidőhöz érkezett a tiszai vegyi kombinát Leninvárosi olefinművének építése, amelyben 27 vállalat dolgozói fogtak össze, hogy az ütemterv szerint 1975-ben megkezdődjön az üzemszerű termelés, s így évi 250 ezer tonna etilénigázhoz, fontos műanyaggyártási alapanyaghoz jusson a népgazdaság. az iparterv ennél a létesítménynél messzemenően érvényesítette azt a takarékos beruházási megoldást, amely szerint a vegyipari készülékek és berendezések túlnyomó részét a szabadban állítják fel, s így csak néhány épület létesítése szerepel a programban. lényegében ezt a módszert alkalmazták az erőmű-és hálózattervező vállalattal közösen a tiszai hőerőmű üzemi főépületének tervezésénél is, az időjárás viszontagságaitól megvédendő műhelyeket és öltözőket pedig külön üzemi épületek helyett egy tömbépületben helyezik el. a tervek szerint 1978 végére fejeződik be az építkezés, amelynek alapján a 860 megawatt teljesítményű erőmű a villamosenergia-termelésen túl hőenergiával látja el a környező vegyipari üzemeket és Leninvárost.

az építőipar anyagellátásában fontos új üzem a hejőcsabai cement-és mészmű, amely a két évtizede működő régi gyár mellett épül, s felhasználja az „előd”, egyes létesítményeit és gazdag nyersanyaglelőhelyét. a szilikátipari központi kutató és tervező intézettel és a mélyépterv-vel közösen készítették a korszerű gyár beruházási terveit, amely szerint újszerű technológiai megoldással a klinkerégetés hőfelhasználását a szokásosnak felére csökkentik, s mégis kitűnő minőségű cementhez jutnak. évente 1.6 millió tonna cementtel segíti majd az új gyár az építők ellátását./mti/

16.20/ny

-32-

AA 16⁴⁵

bb 43. holland műszerkiállítás

t sz mm 1e bh -cz

1973. november 8.

holland elektronikai, radiológiai és orvosi műszerkiállítás nyílt csütörtökön a vi. kerület lövölde tér 6 szám alatti bemutatóteremben.

a de oude delft holland cég most első ízben mutatja be gyártmányait hazánkban. a kiállított legújabb típusú műszerek között delcomat röntgenfelvétel-másoló berendezés előhívógéppel és egy izotópvizsgáló berendezés is látható. a szakemberek körében nagy érdeklődésre tarthat számot a komplett urológiai vizsgálóasztal is, amely elektro-optikai képerősítővel, képmagnetoformál, kineszkóp filmrögzítő kamerával, automatikus előhívóval és mozgáselemzővel, valamint katéterező injektorral van ellátva. a holland cég orvosi műszereit magyarországon még nem használták, de a Radiológiai Intézet már tárgyalásokat kezdett egyes műszerek megvásárlásáról./mti/

--

bb 47. román pártmunkás-küldöttség érkezett budapestre

mm zs bh -cz

1973. november 8.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága meghívására stefan mocutanak, a román kommunista párt kb póttagjának, a kolozs megyei pártbizottság első titkárának vezetésével csütörtökön román pártmunkás küldöttség érkezett budapestre. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren andriko miklós, a kb osztályvezető-helyettese fogadta. jelen volt ioan cotot, románia magyarországi nagykövete./mti/

--

bb 48 urbanisztikai világnap - kiosztották az idei hild jános emlékérmeket

t sb fk 1e bh -cz

1973. november 8.

csaknem száz országban emlékeztek meg csütörtökön az építészek és a városrendezők az urbanisztikai világnapról. a magyar urbanisztikai társaság székházában sarlós istván, a mut elnöke emlékezett meg a főváros centennáriumáról, s méltatta a világnapot, amelyen immár 23 éve a városok tervszerű, összehangolt fejlesztésére mozgósítják a szakembereket és a lakosokat egyaránt.

/folyt. köv./

AA 16⁵⁰

- 33 -

bb 48. /urbanisztikai ... folyt./ bh

a városfejlesztésben elért eredmények elismerésére alapította 1968-ban a magyar urbanisztikai társaság a hild jános emlékérmet, amellyel évente egy várost és egy szakembert tüntetnek ki. az idei emlékérmeket ezen az ünnepségen adta át sarlós istván.

a városok közül az idén budapest kapta a hild jános emlékérmet, amelyet a fővárosi tanács és a lakosság városrendezési társadalmi aktivistáinak nevében kelemen lajos, a fővárosi tanács általános elnökhelyettese vett át. budapesttel együtt most már a 83 magyar városból hét - az előzőek: salgótarján, sopron, székesfehérvár, győr, szombathely és debrecen - kapta meg ezt a kitüntetést.

az egyéneknek adományozható emlékérmet heim ernő építész-mérnök kapta a városépítésben és főként a budapesti városfejlesztésben kifejtett kiemelkedő munkásságáért./mti/

bb 49. sajtótájékoztató a szovjet tudomány és kultúra házában

t mir/fk/ny zs la

1973. november 8.

a fővárosban pénteken adják át rendeltetésének a szovjet tudomány és kultúra budapesti székházát. a semmelweis és kossuth lajos utcai saroképületben kialakított új intézmény közeli megnyitása alkalmából 1.1. bagyul, a szovjet baráti társaságok szövetségének magyarországi képviselője, a szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára csütörtökön sajtótájékoztatón ismertette a létesítmény tudományos és kulturális programjának terveit.

a szovjetunióknak a világ 32 nagyvárosában működik hasonló tudományos-kulturális intézete. ezek közül a budapesti lesz a legnagyobb és a legmodernebb. korszerűen felszerelt 220 személyes filmvetítő-és előad-teremben - szinkrontolmácsok közreműködésével - rendeznek ismeretterjesztő és filmelőadásokat, s a nagyterem színpadán művészegyüttesek is fellépnek majd. a kulturális központ modern kiállító-termeiben képzőművészeti, fotó-és népművészeti kiállításokat, tudományos és műszaki bemutatókat rendeznek.

/folyt köv/
16.45/ny

-34-

NA 16ST

bb 49. / sajtótájékoztató....1.folyt/ny

gazdag programot ígér a ház zenei szalonja is. az épület 60-80 személyes kamara-zenetermében - a tervek szerint - szovjet és magyar zeneszerzők, előadóművészek adnak egymásnak találkozókat. itt mutatják be a legkiválóbb orosz és szovjet zenei alkotásokat és különböző előadástesteket, kamarazenei-koncerteket is rendeznek. a tudomány és a szépirodalom iránt érdeklődők a 25-25 ezer kötetes irodalmi és tudományos-műszaki könyvtárban válogathatnak kedvük szerint. a két könyvtárban szemléltető bemutatóval egybekötött előadásokat, irodalmi esteket, író-olvasó találkozókat tartanak. a kulturális központ könyvtára közvetlen teleh-összeköttetésben áll majd a moszkvai központi könyvtárral is, s a vendégek kívánságára moszkvából is megkérlik a keresett könyvkülönlegességeket.

a szovjet tudomány és kultúra háza jelentős segítséget nyújt majd az orosz nyelv oktatásához: a legmodernebb audiovizuális eszközökkel felszerelt nyelvi laboratóriumban szovjet szakemberek tájékoztatják a hazai általános-és középiskolák, egyetemek orosz nyelvtanárait a nyelvtanítás legújabb, leghatékonyabb módszereiről. a fotólaboratórium - ingyenes kölcsönzéssel - tudományos és ismeretterjesztő, valamint dokumentumfilmeket, magnetofonfelvételeket és diafilmeket bocsát az érdeklődők rendelkezésére.

az intézményben számos klub működik majd, amelyek a legváltozatosabb módon segítik a szovjet emberek életének, munkájának megismerését.

a kulturális központ tervei szerint hetente egy alkalommal szovjet játékfilmeket vetítenek, amelyeket bárki megtekinthet. a jövő év elejétől pedig minden héten egy napra az egész házat átengedik a gyermekeknek: ifjúsági és mesefilmeket mutatnak be a pajtásoknak és különböző találkozókat szerveznek szovjet pionirokkal.

a különböző tudományágak művelőinek - a magyar tudományos akadémia és intézetei közreműködésével - számos szakmai jellegű előadást, konzultációt, tapasztalatcserét szerveznek tudományos eredményeik megvitatására.

a változatos program összeállításában a ház gazdái szorosan együttműködnek majd a művelődésügyi minisztérium, a kulturális kapcsolatok intézete, a hazafias népfront, a szot, a kisz, a mtesz és a tit vezetőivel.

/folyt köv/
16.50/ny

-35-

NA 17⁰⁰

bb 49. / sajtótájékoztató....2.folyt/ny

tervezik azt is, hogy rendezvényeikkel a vidéki városokat is felkeresik. a vidéki program keretében neves szovjet művészekkel és politikai személyiségekkel szerveznek találkozót.

a szovjet tudomány és kultúra házána kossuth lajos utcai frontján nyírfácska elnevezéssel ajándékboltot és egy könyv- és lemezzaküzetet nyitnak. a központ bajkál nevű 80 személyes étteremben pedig orosz nemzeti ételeket és italokat szolgálnak fel a vendégeknek./mti/

..-

bb 50. a szakmunkásképzés korszerűsítése

i ol tr bh la

1973. november 8.

osváth laura, az mti hírmagyarzója írja:

mint ismeretes, az állami oktatás helyzetéről és fejlesztéséről hozott párthatározat magában foglalja a szakmunkásképzés feladatait is. ennek megfelelően tárgyalt a minisztertanács a szakmunkásképzés korszerűsítéséről, anyagi ellátásáról, és a vállalatok szerepének fokozásáról a képzésben.

a munkaügyi miniszter előterjesztése számot adott a szakmunkásképzésről szóló 1969. évi vi. törvényre épült korszerűsítési tervek eddigi végrehajtásáról. a szakmunkásképzés tartalmi és pedagógiai korszerűsítése 1970 óta a kivánatos minőségben és ütemben halad. valamennyi szakmára kidolgozták a kezdő szakmunkással szemben támasztható követelményrendszert /szakmai szintet/, s a tananyagok is erre épülnek. a korábbinál céltudatosabb és összehangoltabb nevelési törekvések máris eredményeket hoztak a tanulók ötéleti aktivitása, fegyelme, munkaerkölcse terén. megnövekedett a szakmunkásképző iskolából kikerült fiatalok továbbtanulási kedve is, a középiskolák esti és levelező tagozatán az elmúlt tanévben több mint 60 ezer szakmunkás-képzettségű fiatal tanult.

a személyi és az anyagi ellátottság is számottevően javult: növekedett az ezer tanulóra jutó főhivatású tanárok és szakoktatók száma; számos új létesítmény, iskola, otthon és tanműhely biztosít kedvezőbb oktatási feltételeket. csupán ebben az ötéves tervidőszakban csaknem 500 tanterem, mintegy 8 000 tanulóotthoni hely és 3300 tanműhelyi munkahely épült, illetve épül.

/folyt. köv./

- 36 -

NA 1705

bb 50. / a szakmunkásképzés ... folyt./ bh

a ,, szakmunkásképzési alap,, -ból - az idén első ízben - 254 millió forintot osztottak szét a szakmunkásképzésben köreműködő vállalatok között. az erre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a térítés felét a munkahelyek korszerűsítésére és a szociális körülmények /öltözők, mosdók/ javítására kell fordítani. a kezdeti tapasztalatok szerint a szakmunkásképzési alap jó ösztönzőnek bizonyult a vállalati oktatási bázisok fejlesztésére.

a szakmunkástanulók 90 százaléka a vállalatoknál kapja gyakorlati képzését. a vállalatok egy része elismerést érdemlően gondot fordít a szakmunkásképzésre, az anyagi, tárgyi feltételek fejlesztésére, s az oktatási követelményeknek megfelelő munkát biztosít a tanulóknak. számos vállalat azonban még nem tölti be kellőképpen szerepét a képzésben. a vállalati tanműhelyek egy részében a felszereltség csak részben felel meg a követelményeknek. a gépek, berendezések műszaki állapota a kiegészítő munkahelyek, a kisgépek és szerszámok elégtelen száma hátráltatja a tantervi feladatok megoldását.

mindezek alapján határozott úgy a kormány, hogy meg kell gyorsítani a szakmunkásképzés korszerűsítését, ezen belül anyagi ellátásának fejlesztését, és fokozni kell a vállalatok szerepét a képzésben. az egyik legfontosabb feladat, hogy tervszerűen fejlesszék a vállalatoknál a gyakorlati oktatási helyeket.

a szakmunkásképzés korszerűsítését szolgálja, hogy - az állami oktatás fejlesztésével összhangban - az 1975-76 -os tanévtől kezdődően az általános iskolát végzettek egységes /tagozat nélküli/ képzésben részesülnek, egységes közismereti törzsanyaggal. ez valamennyi fiatalnak lehetőséget ad a továbbtanulásra, arra, hogy a szakmunkásbizonyítvány megszerzése, majd három évi esti képzés után letelhessék az érettségit. az ipari és mezőgazdasági szakközépiskolákban már az 1974-75-ös tanévben megkezdik majd fokozatosan kiszélesítik a szakmunkásképzés megszerzését biztosító oktatást./mti/

..-

dr. heiczman jános moszkvába utazott

k ni pá ie bh la

1973. november 8.

csütörtökön dr. heiczman jános kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével küldöttség utazott moszkvába. a szovjet fővárosban a kgt országok textilipari gépgyártásának fejlesztéséről és ezen belül nemzetközi gazdálkodó egyesülés létrehozásáról tanácskoznak./mti/

..-

- 37 -

17.00 bh

M-1710

bb 52. Leégett a szigligeti művelődési ház

vid bh -cz

1973. november 8.

november 6-án este egy órával az átadás után leégett a felújított szigligeti művelődési ház tetőzete, födémje, elégett a mozi és a könyvtár berendezésének, könyvtárlománynak jelentős része. a viharos időjárásban a szigligeti és a tapolcai önkéntes, valamint a veszprémi és a keszthelyi állami tűzoltók csak nagy erőfeszítéssel tudták a tüzet megfékezni. a kár meghatározása, a felelősség megállapítása folyamatban van./mti/

--

bb 53. párák, őszi idő

1 sz gk ie bh la

1973. november 8.

európa időjárása továbbra is rendkívül változékony. míg kontinensünk nyugati és középső részén, így franciaország, az alpok és a kárpátok vidékén száraz, általában derült az idő, addig a london-drezda-duna-torkolat képzeletbeli vonaltól északra csapadékos, szeles az időjárás. a csapadék itt már rendszerint hó alakjában esik le. hűvös az idő dél-európában is, s az ottani éghajlathoz képest alacsony a hőmérséklet. a szovjetunió európai részén plusz 1 - plusz 5 foki emelkedett a hőmérő higanyszála, de a legtöbb helyről havazást, havas esőt jelentettek. érdekes, hogy a hazánktól távol eső eltérő éghajlatu területeken, - például norvégiában és a brit-szigeteken - melegebb van az átlagnál, 10-16 fokot mértek, ugyanakkor észak-afrikában, például algériában és tuniszbán mindössze 14 fok van.

hazánkban szerdán tulnyomóan borult volt az ég, néhány helyen esett az eső. csütörtökön hajnalban országsszerte 0 plusz 5, egyes helyeken minusz 3 fokig hűlt le a levegő, de korántsem volt olyan hideg, mint az előző napokban. délelőtt 5-10 fok között váltakozott a hőmérséklet. a fővárosban napközben 6-8 fokot mértek csütörtökön, ez a százéves átlagnál már csak néhány tizeddel alacsonyabb. békéscsabán volt a leghidegebb napközben, 3 fokot mértek.

a meteorológiai szolgálat előrejelzése szerint a következő egy-két napban az ország északi területe fölött megnövekszik a felhőzet, esőre, havas esőre kell számítani. párák idő várható, élénk délnyugati, északnyugati szél kíséretében. a hőmérséklet nem változik lényegesen még a hét végén sem, hajnalban minusz 3 plusz 4, napközben 7-13 fok között alakul majd./mti/

--

17.06 bh

M-1715

- 38 -

bb 54. magyar vezetők fogadták hazánk új prágai nagykövetét

pá/ny zs la

1973. november 8.

kádár jános, az mszmp kb első titkára, losonczy pál, az elnöki tanács elnöke, fock jeno, a minisztertanács elnöke, és apró Antal, az országgyűlés elnöke fogadta barity miklóst, hazánk új prágai nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére./mti/

--

bb 55. fock jeno és aczél györgy fogadta v.a. kirillint

t gy/mm/ny zs la

1973. november 8.

fock jeno, a minisztertanács elnöke csütörtökön hivatalában fogadta v.a. kirillin akadémikust, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettesét, a szovjetunió minisztertanácsa tudományos és műszaki állami bizottságának elnökét.

v.a. kirillint ezt követően fogadta aczél györgy, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának titkára is.

a szivélyes, baráti légkörű eszmecsereken részt vett dr. ajtai miklós, a kormány elnökhelyettese, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke, valamint v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete./mti/

--

bb 56. elutazott a dahomey-i delegáció

ny la

1973. november 8.

csütörtökön elutazott hazánkból a dahomey-i delegáció, amelyet dassi didier, a dahomey-i forradalmi tanács tagja vezetett. a küldöttség az országos béketanács vendégeként töltött néhány napot budapestben./mti/

--

17.15/ny

-39-

M-1715

bb 64. szlovák vendégek bábolnán

gg bh la

1973. november 8.

csütörtökön szlovák újságíró küldöttség tett tapasztalatcsere látogatást a bábolnai állami gazdaságban. részt vett a tapasztalatcsere német jeno szlovák mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes és julius turony, a szlovák kommunista párt központi bizottságának mezőgazdasági osztályvezetője.

a vendégeket dr. burgert róbert vezérigazgató tájékoztatta a gazdaságnak határainkon túl is elismert baromfi- és sertésnyésztési munkájáról, s a cps kukorica termesztési rendszerben elért eredményekről. ezután a látogatók nagy érdeklődéssel tanulmányozták az állattenyésztő telepeken és a kukoricaföldiken folyó munkát./mti/

--

bb 65. fiatal művészek pódiuma a fészekben

k ró gg zs bh la

1973 november 8.

irodalmi, zenei, képzőművészeti est lesz pénteken a fészkek művészklubban. az írószövetség költői szakosztálya szervezésében ismét megrendezik a fiatal művészek pódiumát, ahol baráth lajos író, erdélyi eta festőművész, fekete győr istván zeneszerző, kalász márton és parancs jános költők alkotásait hallhatja a közönség. a 20.00 órakor kezdődő műsort cigány györgy vezeti, a műveket szersén gyula, szőkefalvy-nagy katalin, tóth judit és vallai péter tolmácsolja./mti/

--

bb 66. időjárásjelentés

gg bh la

1973. november 8.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön este

felhős idő

várható időjárás péntek estig: délen kevesebb, északon több felhő, az ország északi felében néhány helyen kevés eső, a hegyeken havaseső. mérsékelt, napközben időnként élénkebb, délnyugat és északnyugat között változó irányú szél. néhány helyen reggeli köd. a hőmérséklet alakulásában nem lesz lényeges változás.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 7-12 fok között./mti/

- 42 -

19.50 bh

M 2005

bb 67. elgázolta a 4-es villamos

i ms/gg szb la

1973. november 8.

csütörtökön este nagy lajos 78 éves kisiparost a margithid budai hidfőjénél. az idős embert a mentők súlyos sérülésekkel kórházba szállították. /mti/

--

bb 68. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

szb la

1973. november 8.

58. szmbt delegáció a barátság házában
 59. losonczy pál tavrata szihanukhoz
 60. kndk akadémiai küldöttség
 61. argentin békeharcosok
 62. argentin szolidaritási küldöttség
 63. csokonai bibliográfia
 64. szlovák vendégek bábolnán
 65. fiatal művészek pódiuma
 66. időjárásjelentés
 67. gázolás
 68. hírjegyzék
- /mti/

--

- v e g e -

-43-

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztők: halasi györgy
lakatos orszébet

NA 21 20

bb 67. elgázolta a 4-es villamos

i ms/gg szb la

1973. november 8.

csütörtökön este nagy Lajos 78 éves kisiparost a Margithid budai hídfőjénél. az idős embert a mentők súlyos sérülésekkel kórházba szállították. /mti/

--

bb 68. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

szb la

1973. november 8.

- 58. szmbt delegáció a barátság házában
- 59. Losonczy Pál tavrata szíhanukhoz
- 60. KNDK akadémiai küldöttség
- 61. argentin békeharcosok
- 62. argentin szolidaritási küldöttség
- 63. csokonai bibliográfia
- 64. szlovák vendégek bábolnán
- 65. fiatal művészek pódiuma
- 66. időjárásjelentés
- 67. gázolás
- 68. hírjegyzék

/mti/

--

- v é g e -

-43-

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: Burján Sándor
ügyeletes szerkesztő: Koncz Antal
szerkesztők: Halasi György
Lakatos Erzsébet

NA 2/20